

ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการ การบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

Effectiveness of Health Education Program for a Promoting Preventive Behavior of Tobacco Product Consumption Among Primary School Female Students in Bangkok Metropolitan

ปริญญดา ดาระสุวรรณ์* ณัฐกฤตา ศิริโสภณ

Parinya Darasuwon* Nutthakritta Sirisophon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย 10903

Faculty Education, Kasetsart University Bang Khen, Bangkok, Thailand 10903

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบจาก 2 โรงเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 30 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ประกอบด้วย การอภิปราย การระดมสมอง การเล่นเกม การเรียนรู้จากตัวแบบจริง การให้คำมั่นสัญญา การแสดงบทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นระยะ 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 60 นาที ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนการสอนสุขศึกษา เรื่องโทษ พิษภัยของการบริโภคยาสูบตามหลักสูตรสถานศึกษาตามปกติ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Dependent - Sample t-test และ Independent - Sample t-test ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยเจตคติ ในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบที่สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มหลังการทดลอง พบว่า มีเพียงคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของกลุ่มทดลองที่สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: โปรแกรมสุขศึกษา, พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ

Abstract

quasi-experimental study aimed to examine the effectiveness of a health education program for a promoting preventive behavior of tobacco product consumption among primary school female students in Bangkok Metropolitan Based on the theory of planned behavior.

The sample was grade 5 students with risk behavior of tobacco product consumption. From two primary schools in Bangkok Metropolitan, Thailand. Participants were selected by simple random sampling to either the experimental group (n = 30) and the compared group (n = 30).

The experimental group participated in a health education program for promoting preventive behavior of tobacco product consumption using child-centered with various activities for 5 weeks. The compare group participated in a regular health education class. The instrument in data collection was a questionnaire. Data was analyzed by using Descriptive statistics, dependent t-test, and independent t-test.

The result revealed that at post study, perceived attitude toward not - tobacco product consumption, perceived subjective norm to not - tobacco product consumption, perceived behaviors control for not - tobacco product consumption and intention to not - tobacco product consumption in the experimental group showed a greater mean score than the pre-test mean score at α .05 significant level. At post-test, only perceived attitude toward not - tobacco product consumption and intention to not - tobacco product consumption mean score in the experimental group was found greater than the comparison group at α .05 significant level

Keywords : Health Education Program, Preventive Behavior of Tobacco Product Consumption

บทนำ

การบริโภคยาสูบเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญของการเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควร และเป็นประตูด่านแรกที่นำพาไปสู่การเสพติดที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น¹ ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพเป็นจำนวนมาก² ซึ่งในแต่ละปีทั่วโลกมีผู้เสียชีวิตก่อนเวลาจากบริโภคยาสูบ ถึง 6 ล้านคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากกว่า 8 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2573 หากไม่มีการควบคุมการบริโภคยาสูบอย่างจริงจัง³ จากผลการสำรวจการบริโภคยาสูบในเยาวชนระดับโลก ประเทศไทย ปี 2558 พบว่า เยาวชนหญิง อายุระหว่าง 13 -15 ปี มีแนวโน้มการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเพิ่มขึ้น จากการสำรวจของปี 2558 มีเยาวชนหญิงสูบบุหรี่ร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับผลสำรวจปี 2552 สูบบุหรี่ร้อยละ 3.8⁴ ประกอบกับผลการสำรวจอัตราการบริโภคยาสูบของเยาวชนอายุ 15 - 18 ปี จำแนกตามเขตบริการสุขภาพ พบว่า จากการเปรียบเทียบอัตราการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบในเยาวชนแยกเขตสุขภาพ ปี 2561 พบว่า พื้นที่ที่มีความชุกของการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบสูงสุด คือ กรุงเทพมหานคร มากถึงร้อยละ 33.4 ซึ่งอัตราการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายกว่า ร้อยละ 35.8 และ 31.1 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าอายุ

เฉลี่ยของเยาวชนที่เริ่มบริโภคยาสูบ คือ 13 ปี⁵ ซึ่งเยาวชนหญิงเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของตลาดธุรกิจยาสูบ⁶ ด้วยออกแบบผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ดึงดูดใจและมีความน่าสนใจ มุ่งเน้นการใช้กลยุทธ์สื่อออนไลน์⁷ ซึ่งเยาวชนยังมีความเข้าใจตลาดเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าวว่ามีความปลอดภัย^{3,8} จากข้อมูลเรื่องอายุเฉลี่ยของเยาวชนที่มีการเริ่มบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบดังกล่าวเป็นช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย อารมณ์ และมีลักษณะมีความอยากรู้อยากลอง รวมถึงมีความคิดพิจารณาเหตุผลต่างๆ มีความพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคม อิทธิพลของเพื่อน^{9,10,11} อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบได้¹² จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าการศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะมีการดำเนินการในนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ผ่านมายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นเท่าที่ควร หากต้องการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคยาสูบ ควรเริ่มปลูกฝังพฤติกรรมป้องกันการบริโภคยาสูบในช่วงอายุ

11 – 12 ปี^{14,17,18,19,20} โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเมืองและถือว่าเป็นศูนย์รวมความเจริญ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การสื่อสารที่ทันสมัยและหลากหลาย ทำให้เป็นปัจจัยสนับสนุนให้นักเรียนหญิงสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ง่าย ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behaviors: TPB) ของไอเซน¹³ มาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมฯ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

คำถามการวิจัย

โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ สามารถเพิ่มการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาให้ดีขึ้นได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบสูงกว่าก่อนการทดลอง

สมมติฐานที่ 2 ภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบสูงกว่าก่อน การทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 20 โรงเรียน ซึ่งมีลักษณะและบริบทใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากเพื่อเลือกโรงเรียน เป็นกลุ่มทดลองและอีก 1 โรงเรียนเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และจับฉลากเลือกเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 30 คน จากนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคยาสูบ ด้วยการคัดกรองจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

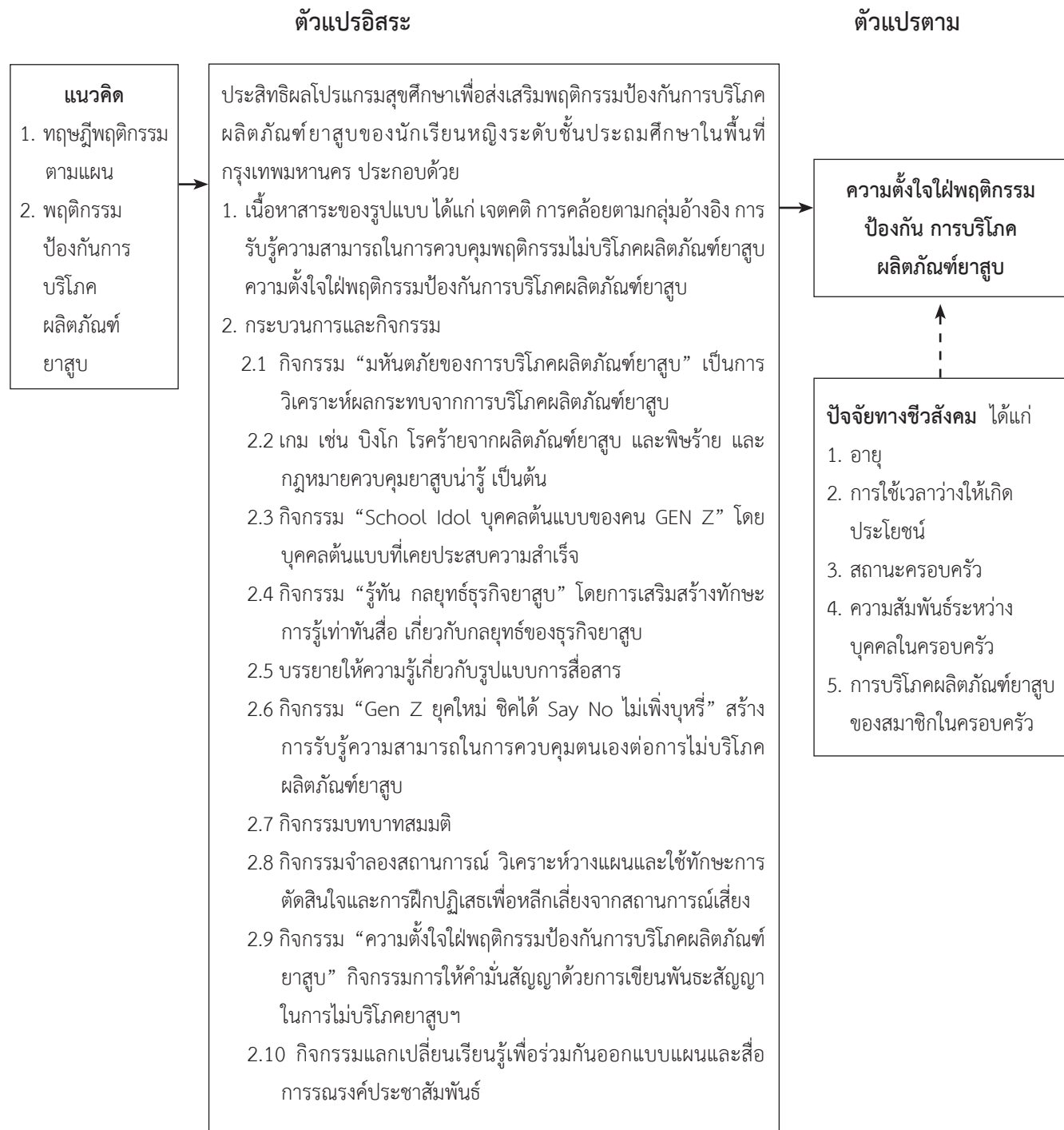
1. เครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคยาสูบ เป็นแบบสอบถามเพื่อคัดกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมทดลอง โดยมีข้อคำถามดังนี้ อายุ การสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัว และการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง ลักษณะคำถามเป็นลักษณะปลายปิดในลักษณะเลือกตอบ (Checklist)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และประยุกต์จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ประกอบด้วย

2.1 เนื้อหาสาระของรูปแบบ ได้แก่ เจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ

2.2 กระบวนการของรูปแบบกิจกรรม ได้แก่ การฝึกทักษะการตัดสินใจ การฝึกทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการจัดการตนเอง โดยใช้กลวิธีทางสุขศึกษา เช่น การบรรยาย การระดมสมอง การเล่นเกม การสาธิต การเรียนรู้จากตัวแบบ การให้คำมั่นสัญญา และการแสดงบทบาทสมมุติ โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมฯ ใช้เวลาทั้งหมด 5 สัปดาห์ ครั้งละ 60 นาที โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรม “มหัศจรรย์ของการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ” เป็นหีบขี้เกียจสถานการณ์ ผลกระทบจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบที่จะส่งผลในอนาคต ได้แก่ สุขภาพครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจ ผ่านการชมวิดีโอ และเล่นเกมบิงโก โรคภัยจากผลิตภัณฑ์ยาสูบและพิษร้ายเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรม “School Idol บุคคลต้นแบบของคน GEN Z” เป็นการเล่าประสบการณ์การไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยบุคคลต้นแบบที่เคยประสบความสำเร็จรวมถึงกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อสร้างความตั้งใจที่จะต้องทำได้เหมือนบุคคลต้นแบบ เป็นการเลือกบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจเพื่อการป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ รวมทั้งกระตุ้นให้กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเพิ่มขึ้น

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรม “รู้ทัน กลยุทธ์ธุรกิจยาสูบ” โดยการเสริมสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy skill) การตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำเสนอในรูปแบบการโฆษณาสื่อสารประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อ เช่น การแลก แจก แถม ผลิตภัณฑ์ยาสูบ การบิดเบือนข้อมูลจริงของการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นต้น โดยการเล่นเกมนิทานนำรู้ สำหรับ Gen Z ยุคใหม่ และมีการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ด้วยวิธีการพูดคุย การจัดรูปคำและประโยคการใช้เสียงเพื่อปฏิเสธ

สัปดาห์ที่ 4 กิจกรรม “Gen Z ยุคใหม่ ซิคได้ Say No ไม่เพ่งหูหรี” สร้างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ โดยการแบ่งกลุ่มวิเคราะห์ข้อดีของการไม่บริโภคยาสูบ ประกอบด้วย การระดมสมองรูปแบบการสื่อสาร จากสัปดาห์ที่ผ่านมา เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมจำลองสถานการณ์ ซึ่งเป็นการรวบรวมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามข่าวสารในปัจจุบัน หรือสถานการณ์ที่ผู้วิจัยสมมุติขึ้นเพื่อให้กลุ่มทดลองได้วิเคราะห์ วางแผนและใช้ทักษะการตัดสินใจ และการฝึกปฏิเสธเพื่อหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยงที่กำหนด พร้อมทั้งให้ผู้เรียนอภิปรายความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับสถานการณ์สมมุติ เพื่ออธิบายแนวทางและการปฏิบัติตน เช่น การถูกชักชวนลองใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ การปฏิเสธการซื้อบุหรี่ การแลก แจก แถม ผลิตภัณฑ์ยาสูบ

สัปดาห์ที่ 5 กิจกรรม “ความตั้งใจไฟพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ” เป็นฝึกทักษะการจัดการ

ตนเอง (Self-management skill) โดยกำหนดเป้าหมายในอนาคต วางแผน และปฏิบัติตามแผนกำหนดต่อความตั้งใจที่จะไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ประกอบด้วย กิจกรรมการให้คำมั่นสัญญา ด้วยการเขียนพันธะสัญญาในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ พร้อมส่งต่อพันธะสัญญา แก่ ครู และครอบครัวต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มี 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน (Questionnaires) ได้แก่ อายุ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สถานะครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว และการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของสมาชิกในครอบครัว ลักษณะคำถามเป็นลักษณะปลายปิดในลักษณะเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว ประกอบด้วย การประเมินเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ มีข้อคำถาม 20 ข้อ การประเมินการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ มีข้อคำถาม 10 ข้อ การประเมินการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ มีข้อคำถาม 20 ข้อ และการประเมินความตั้งใจไฟพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ มีข้อคำถาม 5 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยแบบประเมินเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจไฟพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ได้ค่า IOC (Index of item objective congruence) เท่ากับ .83, .80, .93 และ .83 ตามลำดับ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนหญิงในโรงเรียนมีลักษณะและบริบทใกล้เคียงกันจำนวน 30 คน คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาคอนบราคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78, .79, .97 และ .96 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตาม COA NO. COA61/073 ได้รับเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2561 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัยเป็นนักเรียนหญิงที่อายุต่ำกว่า 20 ปี โดยก่อนดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการวิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนและหนังสือขออนุญาตจากผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างเพื่อลงนามอนุญาตในแบบยินยอมให้เข้าร่วมการวิจัยก่อนการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง 2 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Dependent - Sample t-test และ Independent - Sample t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจเฝ้าพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	df	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
การเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ	3.20	.34	3.77	.13	-12.48	29	.00*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ	3.38	.37	3.61	.31	-4.11	29	.00*
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ	3.48	.50	3.70	.21	-2.63	29	.01*
ความตั้งใจเฝ้าพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ	3.50	.58	3.82	.22	-2.63	29	.01*

*P<.05

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษาก่อนการทดลองและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง พบว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภค

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 10.9 ปี และ 11.9 ปี ตามลำดับ กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ เมื่อมีเวลาว่างมักจะนอนพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เช่นเดียวกับกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่เมื่อมีเวลาว่างมักจะเล่นกีฬา คิดเป็นร้อยละ 21.5 กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 41.7 และ 41.7 ตามลำดับ กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่มีความสนิทกับสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด คือ ทั้งบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ 30.3 ตามลำดับ และสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ คือ บิดา คิดเป็นร้อยละ 61.5 55.9 ตามลำดับ จากการทดสอบด้วยสถิติ Independent - Sample t-test พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีข้อมูลทั่วไปที่ไม่แตกต่างกัน

ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจเฝ้าพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบในระยะก่อนและหลังการทดลอง

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง		กลุ่มเปรียบเทียบ		t	df	p-value
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
การเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ							
ก่อนทดลอง	3.20	.34	3.28	.26	-.943	58	.069
หลังทดลอง	3.77	.13	3.45	.27	5.83	58	.00*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ							
ก่อนทดลอง	3.38	.37	3.41	.30	-.302	58	.76
หลังทดลอง	3.61	.31	3.60	.32	.163	58	.87
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ							
ก่อนทดลอง	3.48	.50	3.56	.48	.665	58	.50
หลังทดลอง	3.70	.21	3.61	.49	.891	58	.37
ความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ							
ก่อนทดลอง	3.50	.58	3.39	.41	.811	58	.42
หลังทดลอง	3.82	.47	3.62	.47	2.09	58	.04*

*P<.05

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ศึกษา ก่อนการทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีเพียงคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาสูงขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลของโปรแกรมฯ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ความตั้งใจใฝ่พฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของกลุ่มทดลอง

หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ดีขึ้น เนื่องจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวก^{14,15} โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติ ในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มทดลองได้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคำตอบร่วมกัน ช่วยกันวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบที่มีผลต่อสุขภาพ ครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจ ส่งผลให้ได้รับข้อคิดเห็น มุ่งมองที่หลากหลาย จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างตนเองและเพื่อน ควบคู่กับการดูวิดีโอ โดยมีเนื้อหาที่สะท้อนอารมณ์ ภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงผลกระทบจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ พร้อมทั้งมีการให้กลุ่มทดลองได้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการเล่านิทาน การแสดงบทบาทสมมติ การวาดรูป และการร้องเพลง จากการระดมสมอง ควบคู่กับการเล่นเกม ทำให้กลุ่มทดลองจดจำผลกระทบจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ได้ดีขึ้นและเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบสูงขึ้น^{16,17}

ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มทดลองได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเล่าประสบการณ์การไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ส่งผลให้มีการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่มีกิจกรรมเสนอตัวแบบจริง เช่น กิจกรรมใช้คำพูดชักจูงกิจกรรมคนใกล้ตัว และกิจกรรมพี่สอนน้อง จะช่วยสร้างความมั่นใจว่าสามารถที่จะเลือกบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจเพื่อป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ^{18,20} ซึ่งทำให้กลุ่มทดลองได้เรียนรู้ประสบการณ์หรือตัวอย่างความสำเร็จจากผู้อื่นที่มีอายุและเพศใกล้เคียงกัน²¹

ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากได้มีการฝึกทักษะการปฏิเสธ ผ่านการแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับหลักการปฏิเสธและตัวอย่างคำพูดของการปฏิเสธพร้อมยกตัวอย่างบทสนทนา ทำให้กลุ่มทดลองมองเห็นภาพช่วยให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และนำมาประยุกต์ใช้ในบทบาทสมมติที่มีการกำหนดสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันนั้นที่ผู้วิจัยกำหนดให้ ยิ่งทำให้มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการปฏิเสธการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิเสธและเจรจาต่อรองในสถานการณ์จำลองต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน โดยกำหนดบทบาทสมมติหากอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการสูบบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความมั่นใจในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และความตั้งใจไม่สูบบุหรี่มากกว่าก่อนการทดลอง และมีคะแนนเฉลี่ยความมั่นใจในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และความตั้งใจไม่สูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มควบคุม²² สำหรับการฝึกทักษะการจัดการตนเอง เป็นการกำหนดเป้าหมายในอนาคต วางแผน และปฏิบัติตามแผน กำหนดต่อความตั้งใจที่จะไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งวิธีการนี้มีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์และวางแผนได้อย่างเหมาะสม หากได้รับความแนะนำที่ดี²³ โดยผู้สอนต้องเน้นสถานการณ์ที่สอดคล้องหรือมีความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น²⁴

ภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความตั้งใจไม่สูบบุหรี่เพื่อป้องกันการบริโภค

ผลิตภัณฑ์ยาสูบเพิ่มขึ้น เป็นการให้คำแนะนำ ด้วยการเขียนพันธะสัญญาในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อเป้าหมายในอนาคต วางแผน และปฏิบัติตามที่ได้เขียนพันธะสัญญาไว้ พร้อมส่งต่อพันธะสัญญา แก่ ครู และครอบครัว และการดูวิดีโอที่มีเนื้อหาที่สะท้อนอารมณ์ เกี่ยวกับอาการของผู้ป่วยที่เป็นโรคถุงลมโป่งพองที่มีความทุกข์ทรมาน ทั้งร่างกายและจิตใจ ทำให้กลุ่มทดลองจดจำผลกระทบจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ดีขึ้นและทำให้มีผลต่อความตั้งใจไม่สูบบุหรี่เพื่อป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาโปรแกรมสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนและการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อความมั่นใจในการหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และความตั้งใจไม่สูบบุหรี่ ผ่านกิจกรรมการเขียนพันธะสัญญาต่อความตั้งใจในการไม่สูบบุหรี่ จะช่วยให้บุคคลมีความตั้งใจในการไม่สูบบุหรี่สูงขึ้น เนื่องจากการเขียนระบายความรู้สึกช่วยให้บุคคลสามารถถ่ายทอดความรู้สึกออกมาได้ดี เมื่อเขียนบรรยายรวมกับการเล่าความรู้สึกจากที่เขียนจะทำให้บุคคลถ่ายทอดความรู้สึกทางอารมณ์ได้ดี เป็นการสร้างทัศนคติที่ดี²⁰

ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีเพียงคะแนนเฉลี่ยเจตคติในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และความตั้งใจไม่สูบบุหรี่เพื่อป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาสูงขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นคะแนนเฉลี่ยการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไม่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่าอาจเนื่องจากกลุ่มเปรียบเทียบได้รับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามหลักสูตรสถานศึกษาตามปกติในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีการวางแผนการสอนอย่างรัดกุม และกิจกรรมบางกิจกรรมมีความคล้ายคลึงกับกิจกรรมในโปรแกรมฯ ที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ จึงทำให้กลุ่มเปรียบเทียบเกิดเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน ประกอบกับทางโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดสำหรับนักเรียน และมีการขับเคลื่อนการดำเนินการสถานศึกษาปลอดบุหรี่อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1. ควรจัดกิจกรรมโดยใช้โปรแกรมสุขศึกษาในรูปแบบนี้เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของนักเรียนหญิงกลุ่มเสี่ยงเท่านั้น โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป

2. การประยุกต์ใช้โปรแกรมสุขศึกษา รูปแบบนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนในช่วงโมเมนต์เวลาเรียน เพิ่มเวลาว่าง หรือกิจกรรมโฮมรูมและมีการจัดสรรเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมฯ และควรหลีกเลี่ยงการใช้ห้องเรียนหรือสถานที่ที่มีคนผ่านไปมาในการจัดกิจกรรมฯ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการติดตามผลภายหลังการทดลอง ในระยะเวลาที่นานขึ้น หรือติดตามเป็นระยะๆ เพื่อประเมินความยั่งยืนของโปรแกรมสุขศึกษา

2. ควรนำโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงอื่นที่ลักษณะใกล้เคียงกับพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น การใช้สารเสพติด การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และศึกษาในเยาวชนกลุ่มที่ศึกษาในระบบการศึกษาอื่นๆ เช่น การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาและประยุกต์ใช้ต่อไป

3. ควรมีการศึกษาและพัฒนาารูปแบบการสร้างเสริมปัจจัยภายในตัวบุคคลเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบของเยาวชนให้มีความเหมาะสมกับบริบทกับสถานการณ์ปัจจุบัน

References

- Menglu Y, Sarah J, Sandra E and Frances M. Nicotine and the adolescent brain. J Physiol. 2015 Aug 15; 593 (Pt 16): 3397–3412.
- U.S. National Cancer Institute and World Health Organization. The Economics of Tobacco and Tobacco Control. National Cancer Institute Tobacco Control Monograph 21, 2016.
- World Health Organization. WHO report on the global tobacco epidemic. 2017
- Regional Office for South-East Asia, World Health Organization. Global youth tobacco survey: Thailand. 2015.
- Academic Development Group, Bureau of Tobacco Control. Situation of Tobacco Use in Students on Age 15-18 years in Thailand Report 2018. Nonthaburi: Bureau of Tobacco Control; 2018. (in Thai)
- Vathesatogkit P, Jiratananon S and Seeranon S. To know Tobacco industry. Bangkok: Action on Smoking and Health Foundation Thailand; 2013. (in Thai)
- Reangsing C. Caring for Smoking Adolescents: A Challenging Role for Nurses. Journal of the Royal Thai Army Nurses 2013; 14:17-24. (in Thai)
- Friedman MM. Family nursing: Research, Theory & Practice. 4th ed. Stamford: Appleton & Lange; 1998.
- W. Jirathanapiwat et al. Hijacking ‘Sustainability’ from the SDGs: Review of Tobacco Related CSR activities in the ASEAN Region, Southeast Asia Tobacco Control Alliance (SEATCA), Bangkok. Thailand. 2017
- Gerry F and Joseph W. Factors that influence adolescent reports of counseling by physicians on risky behavior. Journal of Adolescent Health 2005; 37(6): 467-476.
- Dusek JB. Adolescent development and behavior. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall;1996.
- Fairbrother G, Scheinmann R, Ostheimer B, Dutton MJ, Newell KA, Fuld J and et al. Factors that influence adolescent reports of counseling by physicians on risky behavior. J Adolesc Health. 2005 Dec;37(6):467-76.
- Ajzen I. The attitude, personality and behavior. 2nd ed. Milton –Keynes: Open University Press–Mc Graw Hill Education; 2005.

14. Antharabutr J. Effect of Health Education Program for smoking prevention behavior among Adolescent based on the theory of planned behavior [dissertation]. Bangkok: Mahidol University; 2013. 188 page (in Thai)
15. Sompayom S. and Wattanaburanon A. Professional Health Instruction. Bangkok: Dokya Printing; 1980. (in Thai)
16. Cotakut S. Psychology of learning. 9th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing; 2013. (in Thai)
17. Kaewsutha N, Auncheun P, Somsuay P and Weerakul N. The Effect of positive tobacco refusal program in dental school program of primary school students, Bangkok. Journal of Humanities and Social Sciences 2017; 9:53-68. (in Thai)
18. kaewmanee M, Promaruk T, and Jutasak J. Effectiveness prevention smoking program by application to theory of motivation in the change of behaviors in lower secondary students in Atsamat district, Roi-Et province. Journal of Sakon Nakhon Hospital 2014;17(3): 77-86. (in Thai)
19. Suvamat J. The Effect of a smoking prevention program for early male adolescent in foster home. Thai Journal of Nursing 2015; 64:1-11. (in Thai)
20. Chomekhunthod S, Homsin P and Srisuriyawet R. Effects Of Self- Efficacy Enhancement And Family Participation On Smoking Refusal Self- Efficacy And Intention To Not Smoking Of Male Primary School Students. The Public Health Journal of Burapha University 2014; 9:91-103. (in Thai)
21. Intarakamhang U. The Effect of 3-Self-Health Behavior Modification Program by PROMISE Model. Bangkok: Sukhumvit printing; 2009. (in Thai)
22. Sunopat S, Promaruk T and Sookaneknun P. Effects of the Program for Protection the New Smokers among Secondary School Students in Roi-Et Municipal, Roi-Et Province. The office of disease prevention and control 9th Nakhon Ratchasima 2018; 24:86-95. (in Thai)
23. Poomsanguan K. Building Health Skills to Result in Life Skills: Challenges of Teaching Health Education in Thai Youth. Journal of the Royal Thai Army Nurses 2014;15: 60-5. (in Thai)
24. Sarayuthpitak J. Educational Health Education Methodology, Health and Physical Education Program Department of Educational Technology and Communication, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Bangkok: Faculty of Education; 2011. (in Thai)